
Výročí Masarykovy univerzity

Češková E.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Masarykova univerzita v Brně slaví 90 let svého trvání. Tato druhá česká univerzita byla zřízena zákonem č. 50 z 28. 1. 1919. Na uvedeném právním základě bylo dosavadní psychiatrické pozorovací oddělení přeměněno na kliniku pro choroby duševní a nervové se sídlem v Zemské nemocnici u sv. Anny na Pekařské ulici. První přednosta společné kliniky byl prof. MUDr. Karel Bělohradský. Dva další přednosta postihl tragický osud. Prof. MUDr. Hubert Procházka (děkan, prezident Lékařské komory a výborný šachista) byl zastřelen duševně nemocným, bývalým pacientem, a prof. MUDr. Miroslav Křivý byl umučen v koncentračním táboře v Mauthausenu v r. 1942. Po přechodném uzavření vysokých škol v průběhu druhé světové války došlo k obnovení vysokého školství a v r. 1948 k oddělení problematiky chorob duševních a nervových a ke vzniku samostatných klinik, psychiatrické a neurologické. Prvním přednostou samostatné neurologické kliniky byl jmenován prof. MUDr. Karel Poppek. Prvním přednostou samostatné psychiatrické kliniky se stal prof. MUDr. Josef Lauterer. Byl spíše biologicky uvažující a ovlivnil zaměření a vědecký růst poválečné generace moravských psychiatrů.

O vybudování nové psychiatrické kliniky v areálu Fakultní nemocnice v Brně-Bohunicích se zasloužil další přednosta, prof. MUDr. Josef Hádlík. Po řadu let byla brněnská psychiatrická klinika jediné univerzitní pracoviště s účelově postavenou budovu s vynikajícím organizačně a architektonicky řešeným uspořádáním. Dnes tuto štafetu

převzala hradecká psychiatrická klinika. V Brně pak následovali v pozici přednosta profesori Náhunek, Švestka a od r. 1993 první žena (Češková).

Vědění, jako mnohé, se vyvíjí po spirále. Tuto cestu následovala i psychiatrie a neurologie. Od vzniku samostatných klinik oba obory nadále více či méně spolupracovaly v oblasti léčebně preventivní. V posledních letech intenzivně spolupracují i v oblasti vědecko - výzkumné, jak ukázala konference Neurovědy v Brně, pořádaná k 90. výročí založení společné kliniky. Neuropsychiatrie má již i svoji tradici. V letošním roce byly uspořádány

„V. levočské pracovní dny neuropsychiatrie“. Volba padla na Levoču z řady důvodů - kromě jiného se v Levoči narodil a pracoval jako primář na oddělení pro choroby duševní a nervové MUDr. L. Rektor. Později přešel do Brna, byl ředitelem Psychiatrické léčebny v Brně-Černovicích a krajským odborníkem. Starší generace psychiatrů si ho pamatuje jako iniciátora „Moditenového programu“, který pomohl zajistit depotní antipsychotikum pro řadu nemocných.

Je skutečností, že jednotlivé kliniky fakultních (rádi bychom jim již dali přívlastek univerzitních) nemocnic mají řadu úkolů v několika oblastech – pedagogické, vědecko-výzkumné, léčebně-preventivní a také v oblasti ekonomické a společenské. Univerzita zůstává v průběhu století nositelem vzdělanosti. Měla by být nadčasová a nadpolitická (což zřejmě v dnešním světě není snadné). Náš úkol je uchovat a rozvíjet kliniky pro další generace.

Prof. MUDr. Eva Češková, CSc.